

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnici”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America *trei dolari* pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foia națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Privirea spre popor!

O bună îndrumare a vieții noastre de obște.

Ne bucurăm când vedem, că sunt tot mai dese și mai știutoare de sine, glasurile bărbaților nostri învățați, cari să silesc a îndruma pe toți muncitorii în ogorul de obște al neamului nostru, să-și țină privirea mereu spre popor!, și ca tot ce fac, tot ce chibzuesc, așa să chibzuiască, ca lucrarea lor să fie încopciată de viața poporului, de trebuințele lui, cu acelea alăturarea să meargă, pe acelea să le ridice, să le sprijinească.

Că ce să întâmplă pe multe locuri, și la alte popoare și și la noi? Oamenii cu carte, cu învățătură, să osebesc oarecum de popor, formînd ei de ei o lume a lor, în care trăind nu face altceva, decît speculează cum să le fie lor mai bine, cum să ajungă ei la mai multă tihnă, cum să se înalțe ei mai sus, — fără să le pese dacă poporul din care s'au zmîntînit ei, dă și el înainte, să înalță și el, ori el tace numai și plătește scump sorocul sorții sale de jos? Acestea-s taberele «boerilor», la noi în Ungaria taberele grofilor, baronilor, la cari să alipesc cetele de dni cu nasul pe sus, fișpanii, de-regători închipuiți și alte porodite ce pășesc pe «boerie».

Să ivesc ici-colea și printre Românii nostri cîte un domn, care samănă la cap și la inimă cu groșorii și baronașii seci de mai sus. Căci sunt oameni ieșiți din boala maghiară, în care s'a lipsit și de sufletul și de creierul lor, felul prost de gîndire și de simțire a poroditelor de nemeși! Că boala lenei și a traiului cu gîndul numai la burta proprie, e molipsitoare!

Dar putem noi Românii să ne desfacem și noi așa în două pături: una de mătase și alta de plăcinte (ori macar cu gîndul tot la plăcinte?) Putem și noi să dăm unii pe «boerii» și poporul să-l privim de simplu pă-

mînt pe care îl tot tunzi, culegînd roada de pe el, dar de a-l mai îngreșa și pe el, a-l mai îmbunătăți și pe el, să nu porți nici o grijă? Pămîntul că-i pămînt și încă te dă vîrcolacilor dela o vreme și nu-ți mai dă roadă!

Nu, noi nu putem urma ținuta rămășițelor de nemeși, — ci noi, dacă vrem să nu ne potopim și noi și poporul din a cărui sin ne-am ridicat, apoi noi trebuie să trăim cu el și așazicînd pentru el!

În tot ce vorbim, în tot ce chibzuim și în tot ce făptuim, la el să ne gîndim, și samă să ne dăm, că ceea ce facem oare e ori nu în conglăsuire cu trebuința, cu binele și cu înaintarea acestui popor, și ușurează-i lui ceva din greaua-i soarte, ori ba?

Noi ne bucurăm, și să se bucure și poporul nostru, că cei mai cumiți bărbați ai neamului nostru, nu s'au răslețit cu gîndirea lor de cătră popor, nu s'au «nemeșit», ci așa au grăit și grăesc, cum scriem și noi mai sus. Și cei puși în fruntea așezămintelor noastre de cultură, tot mai mult în acest fel îndrumă lucrarea așezămintelor lor. Acele așezăminte care încă nu s'au pătruns de acest fel înțelept de judecată, sunt tot mai puține și cu timpul toate trebuie să se dea cu valul bun, — altfel pe sine însăși să primejduesc.

Frumos scrie despre acest lucru în un număr mai nou al «Gazetei Transilvaniei» dela Brașov, dl avocat Dr. Valer Moldovan din Turda, unul dintre cărturarii nostri români mai luminați și mai de bune simțăminte.

Vorbind de cele auzite și rostite la Blaj, de îndrumările date, — dl Moldovan scoate la iveala ca punct foarte luminos aceea ce poetul iubit Oct. Goga, a spus

la sfîrșitul conferenței sale ținută despre literatura română: Goga ține cu multă hotărîre la literatura poporanistă (care adecă în popor își caută figurile și întâmplările despre cari scrie, dela popor să adapă) la noi în Ardeal. Goga adecă îndreaptă privirile scriitorilor români spre popor, ca spre izvorul cel mai sănătos al scrierii la noi, și prin care putem face mai bună slujbă culturai naționale, căci ține încopciate sufletele păturei cărturărești de sufletul poporului, — lucru de nemăsurat folos pentru ființa noastră națională!

La acestea dl Moldovan adauge:

„Acest strălucit adevăr, spriginit de dl Goga, e însă numai o parte, o lature, a unui adevăr de preț mai general (mai de obște), care ne poruncește tot atît de hotărît că: *nu numai literatura Românilor din regatul ungar, ci întreaga noastră viață de obște: cultrală, economică, ca și politică, trebuie să fie pătrunsă de îndrumarea aceasta singura sănătoasă și hotărîtoare, a cultivării, organizării (bunei rînduirii), și a înălțării fărânimii noastre!*”

Așa este! Ne bucurăm că vedem, că tot mai limpede și mai strălucitor să rostesc astfel de îndrumări a lucrării noastre în ogorul național, îndreptîndu-le privirea spre popor, — lucru pentru care și noi, după slabele noastre puteri, muncim și stăruim într'una, și avem mulțumirea a vedea, că nu în zadar muncim, căci să simte înălțarea sufletului în popor! Răsar într'una inimile bărbate și trag după sine și pe altele, — și ca mîne ajutate-va Dzeu de vor fi printre noi și prin sate, mai mulți cei buni ca cei slabi și nepricepuți, — și la bine vom ieși cu atît mai curînd, cu cît mai repede vom fi ajuns la aceste stări. Iar la ele ajunge-vom, dacă cu toții, întoate ce propovăduim și făptuim, *privirile spre popor* le vom avea.

UNELE—ALTELE

Adunări poporale.

La Timișoara.

— CONVOCARE.

Aderenții partidului național român din Timișoara și jur sunt invitați la

adunarea poporală,

care să va ținea în Timișoara (Fabric, grădina Berăriei), în 8 Octomvre st. n. a. c., la 3 ore p. m.

Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Dezbaterea asupra stării politice. 3. Votul universal. 4. Legile militare. 5. Hotărîre.

Emanuil Ungurian, Dr. Aurel Cosma, Petru Ionașiu, Romulus Carabașiu, Dr. George Adam, Dr. Pompil Cioban, Dr. Cornel Crăciunescu, Dr. Ioan Doboșan, Ioan Miculescu, Liviu Magdu, Alexandru Hodagiu, Ioan Popa, Eutimiu Iovan, Sabin Piso, Simeon Faur, Mihai Magdi, Ioan Popa, Ioan Nedelco, Dr. Victor Mercea, Alexandru Buibaș, Ioan Folea, Stefan Moldovan, Bojidar Moșorca, Ioan Russu, Ioan Neagoe, Nicolae Pisat, Constantin Bîntîu, Nicolae Moțocan, Ioan Babescu, Iefta Dragonescu, Constantin Seleș, Nicolae Căcinescu, George Buta, Ioan Lăț, Nicolae Bențu, Petru Roată, Iosif Rumni-anțu, Traila Roată, Ion Neamțu, Pavel Roată, Petru Draganescu, Ioan Draganescu, Ioan Miu, George Giuca, Petru Guca, Traila Borcan, Petru Jucu, Petru Draganescu Constantin Savu, Gaitin Cherlia, Ioan Miu, Traila Savu, Ion Crista, George Lupș, Cornel Stefan, Achim Vermeșan, Iosif Vasi, Moise Cuzma, George Patrovici, Vasilie Ilie, Augustin Ruffu, Gavrilă Stancu, Ioan Teuche, Simion Moise, Achim Goleșie, Ioan Iovanescu, Ion Stancu, Gavril Barbură, George Crista, Petru Peța, Ihon Biriescu, Petru Barbură, Vichentie Damenescu, Petru Curtu, Gavril Chitan, Pavel Crestescu, Nicolae Vocan, Virgil Aman-dia, Constantin Popovici, Romul Maleta, Ioan Stoia, George Georgevici, Petru Martin, Constantin Martin, Pavel Martin, Ioan Suici, — și

Încă vre-o 400 subscrieri de țărani și cărturari, fruntași din Timișoara și jur, — pe cari li rugăm să ne ierte, că din lipsa de loc nu-i putem tipări aci pe toți.

La Ludoșul-de-Murăș.

Fiind pe ziua de 8 Octombrie n., pe cînd să vestise că să va ținea adunarea poporală la Ludoșul-de-Murăș (comit. Turda-Arieș), este adunare și în Timișoara, și deputații noștri, precum și mai mulți vorbitori pe cari li cer și cei dela Ludoș, sunt în acea zi la Timișoara, — comitetul aranjator din Ludoș vestește că amină adunarea pe Dumineca următoare: pe 15 Octombrie n. — despre ce vestim și noi pe cetitorii noștri!

La Belinți.

CONVOCĂTOR.

Aderenții partidului național român din comitatul Timișului, sunt convocați la adunarea poporală, care să va ținea în Belinți, în 22 Octombrie 1911 st. n., Duminecă, la orele 2 d. a., pe piața dinaintea casei protopopului Gherasim Serb, cu următoarea ordine de zi:

1. Dezbateri despre starea politică generală;
2. Votul universal;
3. Legile militare;
4. Propuneri, hotărîre.

Belinți, la 25 Septembrie 1911 st. n.

Comitetul aranjator.

Subscriși: Gherasim Serb, protopop Belinți, Emanuil Ungurean, Dr. Aurel Cosma, Dr. George Adam, Dr. Cornel Crăciunescu, Dr. Valer Mezin, Dr. Ioan Doboșian, Romul Carabaș, Dr. Pompil Cioban, Dr. Coriolan Balta, din Timișoara, Dr. Lucian Georgevici, Nicolae Martinovici, Ioan Oprea, Lucian Sepetian, Ioan Popovici, Fortunat Muresian, Dimitrie Buibaș, Constantin Micu, Alexiu Putici, Nicolae Recheșian, Trailă Clipici, Ioan Pigli, Moise Barbulescu, Cristofor Trailă, Todor Novac, Pompei Dorca, Petru Raica, Petru Carlovician, Iulian Farcaș, George Maxim, Vasilie Spen, Andrei Popovici, Alexandru Iancovici, Teodor Nedin, Filip Vuia, Trifu Jivcovi, Stefan Murgu, Tima Radi, Emiliu Brenda, Ioan Officirescu, Isa Ion, George Adoc, Blagoe Godean, Mihail Bocșa, Iosif Cloambeș, George Ursu, Constantin Dregici, Dumitru Popovici, Nicolae Raicu, Virgil Amandis, Constantin Popovici iun., Nicolae Manea, Constantin Pava, Damaschin Carabaș, Stefan Hațieg, Constantin Mateica, Petru Mateica, Dimitrie Cimponieriu, Vichentie Marcu, George Magier, Constantin Mihai, Coriolan Birescu, George Balint, Aurel Petcu, Constantin Iancovici, Ioan Vacarescu, Vasilie Ilie, Augustin Rufu, Nicolae Cloambeș, Trailă Beluț, Iosif Iovan, Trailă Belu, Constantin Iacob, Nicolae Bobu, Iosif Secoșian, Iosif Cucu, Trailă Jugariu, Trailă Izvineanțu, Pavel Clipici, Trailă Jica, Iosif Spariosu, Ion Vicol, Ioan Buha, Iosif Buha, Iosif Belu, Nicolae Darabant, Toma Flueraș, Nicolae Belintianu, Ioan Marcu, Ioan Coteți, Iosif Bujoran, Moise Manea, Dimitrie Mlivoi, Jancu Cristea, Danilă Dumitru, Ioan Gruban, Dimitrie Gherghina, Nicolae Gurban, Nicolae Neșcu, Ion Neșcu, Moise Neșcu, Andrei Neșcu, Petru Barbulescu, Dionisie Sorian, Constantin Popovici sen., Romul Maleta, Ion Stoia, George Georgevici, Petru Martin, Constantin Martin, Pavel Martin, Ioan Suici, Iosif Bucovan, Iosif Georgevici, Constantin Borchescu, Dimitrie Mustaf, Lazar Vidac, Lazar Petru, Simion Brancu, Achim Goleșic, Moise Ilie, Trandafir Găescu, Dimitrie Leucus, Nicolae Ilie, Nicolae Stoicu, Rusalin Cosariu, George Tomi, George Radl, Vasilie Gaescu iun., Vasilie Gaescu sen., Nicolae Cartarescu, Dimitrie Miuțel, Dimitrie Stanic, Nicolae Iovan, Mihai Căruntu, Dimitrie Iancovici, Ioan Iancovici, Pavel Nemat, Ioan Pelici, Dimitrie Rățcu, Trailă Miuțel, Ioan Ivan, Ilie Olariu, Ioan Dreghicui, Ioan Radulescu, Nicolae Dreghicui, Nicolae Ciolac, Ioan Gerda, Ioan

Margitan, George Onea, Ioan Micu, Dimitrie Pistrici, Achim Pava, Dionisie Mania, Dimitrie Radulescu, Achim Suman, Lazar Dimitrie, Dionisie Radulescu, Dimitrie Radulescu, Achim Pava, Constantin Lazar, Donesie Manea, Ioan Pava, Ioan Micu, Costa Cimponieriu și George Hațieg.

Tisza, să lămurește!

Tisza Pișta a fost înfățișat nației românești de speculanți politici netrebniți ca Mangra și cei de-o pănură cu el, — ca fiind omul cu „vederi înalte“, cu care să va putea pune la cale înțelegerea între Români și Unguri! Doar' el demult își dă acest aer, de faurul acestei mult hărțuite „împăcări“!

Și s'or fi găsit și mulți oameni de bună credință cari și-au zis: „Trebue prins privilegiul! Dacă un așa bărbat politic „mare“ ce Tisza vorbește de „împăcare“, apoi numai după ea! Să n'o scăpăm!“

În ședința dela 26 Septembrie a dietei din Pesta, Tisza a grăit! Și și-a spus verde gândul lui în pricina care atita s'a legat de numele lui. Iacă ce a spus „marele“ bărbat politic maghiar:

„Că eu de 20 ani, față cu naționalitățile (cu noi nemaghiarii) ce ținută am avut, asta o poate ști ori-și-cine, care urmărește lucrarea mea de obște.

„Eu, da, voesc pace cu naționalitățile. Eu da, voesc să încredințez pe cetățenii de limbi streine ai țării, că chiar pentru binele (interesul) lor propriu, umblă pe căi rătăcite, dacă zgudue la edificiul statului unitar național maghiar!“

„Și în acele schimburi de păreri, pe care le-am urmat cu vredniciei noștri concetățeni de limbă română, cînd și cînd, m'am străduit a scoate la prețuire (din partea lor, această credință a mea.

„Dar' în toate încercările mele de împăciuire, fie că s'au întimplat acelea în fața dietei, fie că între patru ochi în convorbiri private, am pus înainte ca cerință fără de care nimic nu să poate, ca aceia, cari voesc pace cu ungurimea, să se pună fără nici o codire și fără nici un gînd ascuns, pe temeiul statului național maghiar unitar! Să părăsască cu totul ori-ce fel de program politic naționalist, și în viața de obște politică să se unească, să se contopească cu totul în partidele ce stau pe temeiul național maghiar! Despre asta m'am silit să-i încredințez pe vrednicii concetățeni români. Și lucrarea mea asta o voi urma înainte, îndată ce împrejurările li vor fi prielnice, și nu mă lapăd și nu mă pot lăpăda de credința, că părerile mele acestea trebue să birue!“

Am înțeles. Și să înțeleagă și toți acei Români, mari și mici, pricepători ori mai nepri-cepuți, cu bună credință ori de rea credință, — cari spun în jurul lor cu aere de mult știutori, că prin Tisza pot încă veni și pentru neamul nostru zile mai bune, — înțeleagă macar din această declarație atit de deschisă și limpede a lui, că acest om e încă atita de departe de gîndul unei împăcări între noi și Unguri, cit de departe e Budapesta de București! El nu împăcarea noastră o vrea, ci să ne răpună odată!, să ne plece odată grumazul în jugul politiceii maghiare! Cearcă să și găsească printre noi oameni, cu ajutorul cărora să ne împingă de spate în casa partidelor maghiare, acolo apoi să se înceapă „îmblinzirea“ sălbatecilor și sperietilor de noi, până ce o să ne facă o apă și un pămînt cu ei!

Asta o vrea Tisza, pentru asta a căutat oameni cu „tre-cere“ printre noi, pe Mangra, Brote, Slavici, că credea că aceștia ne pot face să trecem prin strungă în staulul patriotic. Ci noi n'am mai cunoscut noul glas al vechilor ciobani, ci cînd am văzut ce glas nou, răgușit, bolnav, e azi glasul lor, le-am dat simplu cu piciorul în camilafcă și le-am zis: ticăloșiți-vă numai voi, dacă nu vă e mai drag numele bun ce aveți între noi și dacă nu mai aveți ce perde, dar nici doi țapi proști nu veți găsi printre noi să vă urmeze, decum turma asta întreagă, care pricepe și ea unde să se ducă și unde nu!

Și mult va trebui încă să mai aștepte Tisza Pișta, — până în vecii-vecilor! — ca să găsească pe făcătorii de minuni în politica noastră, care să poată ceva mai mult decit cei trei crai a căror nume îl mîncă fript el prin încercările sale cu ei!

Dr. VLAD, sperietoare.

În ședința dela 26 Sept. a dietei din Pesta s'a rostit de multe-ori numele dlui Dr. A. Vlad, fostul deputat al Orăștiei, și îl pomeneau bărbați „gri“ unguri, ca Tisza, Batthányi și alții, aruncîndu-și unul spre altul acest nume ca o ocară, ca un reproș, ca un lucru de spaimă!

S'a făcut așa, că în oședința de mai nalte, pe cînd vorbea groful Mihai Eszterhâzi, Justh a aruncat lui Tisza vorba: „Tisza pactează (face legătura) tainice) cu naționalitățile!“ La asta a răspuns Tisza cu vorba ce o schițăm mai sus.

În vorbirea sa aceasta Tisza mai spunea, cătră capătul ei:

„Năzuința mea asta (de a „împăca“ în felul cum arătarăm, pe Români), o poate critica ori-cine, care nu o află de bună, numai acela nu are drept a-mi

scoate ochii pentru pactare (tir-guială) cu naționalitățile, care în tovarășia lui Jassa Tomici (mare naționalist sîrb) și a Vlad Aurel-ilor și-a căutat sprigin!“

La vorbirea asta alui Tisza a răspuns groful Teodor Batthányi (koșutist de-alui Iusth), zicînd printre altele:

„Valahii pe unele locuri au votat cu partidul „muncii“ și prin congregații (adunările comitatelor) nicăiri nu stau pe partea Justhiștilor. Iar partidul radical sîrbesc, cu care partidul Justh a legat întovărășire, voește neatîrnarea economică și politică a Ungariei.

O voce (din stînga): De aceea doare (pe cei din partidul lui Tisza) însoțirea cu ei!...

Tisza Pișta: Dar Dr. Aurel Vlad?

T. Batthányi: Valahii pe multe locuri pe dvoastră v'au spriginit în alegeri!

Tisza P. Dar nu cei ai lui Vlad!

Batthányi: În adunările comitatelor, naționaliștii nicăiri nu lucrează cu noi împreună.

Tisza: Aradul! Aradul!“

Și așa mai departe. Ei își scot ochii unul altuia cu aceea, dacă oarecare din ei a stat ori stă de vorbă cu Români curați și neînduplicați ca Dr. Vlad și soții săi de luptă. O iau asta ca un păcat național!

Dar atunci pentru noi Români, e oare „virtute“ națională, că la alegeri să spriginim partide de a lor, cari să țin pe sine de ceva așa mai presus de nația noastră, încit cred a fi păcat să stai de vorbă cu fruntașii cei curați ai ei? Și totuși cit de mulți oameni slabi mai sunt printre noi, cari să duc o blege, după acești „păstori“ ai partidelor maghiare, în loc ca și noi să facem ca ei: să scotim de o crimă națională, a sta în ori-ce atingere cu sălbatecii lor conducători!

Cînd vom fi și noi atit de pricepători în partea noastră cum sunt ei în a lor?

Neînțelegeri între Italia și Turcia.

De vre-o cîteva zile s'osec vesti după vesti despre o mare neînțelegere, ce s'ar fi iscat între tînsa împărăția turcească și tînsa împărăția italiană, plină de flori și de risete a frațiilor noștri Italiani. Pricina neînțelegerii e provincia Tripolis din Africa, care să ține în cele administrative Italiane, dar în care Italia are un teritoriu goț dezvoltat, pe care acum Turcia ar fi vrut să l' restringă. Italia, în rește, n'a putut să rabde o astfel de dare și s'ar împoși, și de a-lu-tute și degrabă a spus buchii Turciei, pregătînd de războiu de corăbii și punîndu-și în armă sîr-tire. Cînd apoi s'a văzut că

glamă, s'au început pertractările de pace, s'au trimis talmăciri dela guvernul unei țări la altele, și azi să pare, că o împăcare nu e peste puterile. Bine înțeles așa dacă Turcia să invoiește la cererile pe care i-le pune înainte Italia. Și va trebui să se invoiască fără doar și poate, căci Italia face parte din tripla alianță, și cele 2 surate ale ei vor fi nevoite să o ajute într'un întimplător război. Turcia în schimb n'are pe nime la spate. Anglia e supărată foc că a lăsat să treacă Bosnia-Herțegovina în stăpînirea Austriei, iar Franța nu poate să ajute, căci îi sunt legate minile în urma unui contract, pe care l-a făcut încă acu's cîțiva ani cu Italia. Astfel Turcia, dacă vrea să nu capete o păruală bună, va fi nevoită să îngăduie. Fără îndoială dacă Italia nu cere prea mult, dacă nu va cere, ca stăpînirea Turciei în Tripolis să înceteze de tot și să ajungă deodată ea la conducere. Cum să zvonește, Italia va cere numai oareșcari favoruri cu mult mai mari, pentru a-și putea mări piața de vinzare în Tripolis. Și după toate șamnele asta i-se va da, și războiul, pe care de altcum îl doresc armatele a două țărilor, nu să va întâmpla.

Aurel Vlaicu.

Zborul lui la Sibiu.

A zburat pe așa vînt mare, ca n'el un alt zburător până acum.

Duminecă dimineata desnădăjduiți priveam la cerul înorat din care în picuri subțiri să strecura o ploaie domoală peste întreaga țara.

— Săracu Vlaicu, nici azi n'are noroc, — ziceau unii.

— Mai bine era să fi zburat Joi, a fost o zi frumoasă și sărbătoare, — ziceau alții.

Și ploaia cădea într'una.

Cătră amiază iată că încep a pierde din putere picurii mărunți, norii capătă față mai alburie, iar deasupra Negoiiului o peată vineție să ivește, făcînd o spărtură în negura ce învăluia cerul. Să înseninează! Nădejdea aceasta cobora în sutele tuturor. Fețele posomorite de pe Bretter-ul Sibiului, încep a să înviora, străzile să simplu de lume. Fiecare avea privirea îndreptată spre cer, așteptînd de sus, îndurare și ajutor pentru zborul lui Vlaicu.

Ploaia să oprește; pornește să în schimb un vînt puternic și rece. Pe-o clipă mulțimea era iarăș nedumerită. Zbură, nu zbură Vlaicu. Vîntul asta, stă să te ia de pe zburătoare. Nu-i modru să poată să ia piept cu el paserea lui Vlaicu.

Pe la 3 ore lumea începe să aduna pe cîmpul de exerciții militare, așteptînd ca doară să va înceta vîntul, care pe cîmp era cu mult

mai turbat că între zidurile orașului.

Marea de oameni creștea într'una, cerul de jumătate era curat și soarele își trimitea de după un nor săgețile fără putere. Veniseră și de astădată țărani de prin satele din jurul Sibiului. Săliștenii erau iarăș în fruntea celor veniți dela țară. Era de față tot ce are Sibiul mai bun, fețe bisericesti, oficerimea în frunte cu comandantul de corp, elevii din toate școlile din Sibiu și mulți alții. Numărul celor de față — a fost peste 20—25,000!

Vîntul era tot mai nebun, și să părea că va zădărnici și de astădată zborul lui Vlaicu, care dus pe gânduri sta lingă hangar în fața prietenilor și binevoitorilor lui, cari stăruiau pe lingă el și îl sfătuiau să nu încerce să zboare pe așa un vînt primejdios!

Inzadar s'a așteptat potolirea vîntului până binior cătră seară.

Publicul nu-și pierduse răbdarea. Toți erau stăpîniți de-o teamă și groază oarecare, iar inimile începură să bată mai repede în clipa cînd Vlaicu desfăcîndu-se din mijlocul celor ce-l încunjurau, dete semn să i-se scoată mașina din hangar. La 5 și jumătate ușile hangarului să deschid și Vlaicu îmbrăcat în hainele de zburător, alături de mașina sa, era în fața publicului. Își cercețea cu deamănuntul mașina și apoi să urcă în ea. Helicele încep a să învîrti, din ce în ce mai repede, și izbîndu-se de aripile vîntului puternic, să aude zbirnăitura lor asurzitoare certîndu-se cu șueratul vîntului. Cam vre-o 10 metri, ca să-și ia avînt, mașina lunecă pe pămînt, iar apoi, ușoară ca un fulg să ridică dela pămînt și între uralele mulțimei să înalță frumos și de tot sigur, în văzduh, ca acolo sus, în împărăția vînturilor, să dea piept cu dușmanul, care părea că vrea să-și bată joc, nu altă, de îndrăznețea fapturii a minții omenești. Să încinge luptă crîncenă între libelula gingașă a lui Vlaicu și vîntul vrăjmaș.

Vîntul o atacă în față, în spate, i-să viră sub aripi doară o dă peste cap, dar toate-s inzadar, paserea măiastră pluteste în aer, cam clătîndu-să, totuși vîntul a trebuit să se dea învins și să sufere pe Vlaicu ca în 3 minute la o înălțime de peste 80 metri, să străbată vre-o 4—5 kilometri. Cînd după o minută de zbor mașina începuse a să clătina vîdit luptînd greu, jos mulțimea cu răsuflarea oprită privea scena înfloritoare.

După un zbor de 3 minute în care vreme primejduindu-și

viața a străbătut 5 kilometri, la o înălțime de peste 100 metri, Vlaicu să coboară cu mașina sa, și e adus cu automobilul la locul de unde s'a ridicat.

Lumea încîntată de reușita zborului pe-o vreme atît de nepotrivită, aplaudă zgomotos pe Vlaicu, iar cei mai aproape de el aleargă la el și plini de bucurie îi strîng mîna felicitîndu-l pentru izbînda sa.

Tinerimea din Sibiu i-a predat o *cunună de argint*.

Seara a fost cină în onoarea dlui Vlaicu la restaurantul Brote.

Indată după zborul lui Vlaicu la Sibiu am primit dela Corespondentul nostru de acolo următoarea telegramă:

„Vlaicu n'a avut noroc în Sibiu, avînd să lupte cu un vînt puternic. A fost un curaj deosebit, că s'a urcat peste tot, știut fiind că până azi toate mașinile de zburat au ajuns să facă zboruri pe vînturi de cel mult 14 metri iuteală pe secundă. Vîntul pe care s'a urcat Vlaicu a avut cel puțin 18—20 metri tărie! Prin urmare *ceea ce a arătat Vlaicu la Sibiu n'a mai fost o simplă producție, ci o încercare cutezată, prin care a dat o probă nemai pomenită de puterea mașinei lui minunate*. La iuțime de 20 metri pe secundă vîntul acesta apăsa cu o greutate de 48 kilograme pe fiecare metru pătrat al mașinei. De închipuit ce putere a trebuit să pună în cale Vlaicu inamicului său, ca să-l poată birui!

La Brașov

are loc zborul acum Duminecă. Toate semnele arată, că acolo va avea totuși Vlaicu timp frumos. Îi dorim izbînda mare că la Blaj!

La Orăștie

Vlaicu va zbură Duminecă, în 8 Oct. n. Să fac toate pregătirile să aibă și publicul privitor un loc plăcut de pe care să vază bine, și și zburătorul lărgămînt.

— Zilele astea să trimit prin comunele vecine bilete pe la fruntașii din comune. Toți cei-ce vor să vadă zborul, — să-și cumpere bilete deja acolo în comună, căci aici va fi imbulzală la cassele vînzătoare de bilete și să vor împedeca a ajunge la locul bun.

— Străzile și drumurile ce duc spre locul de zbor, vor fi închise în vremea aceea, și cei fără bilete nu vor putea ajunge la locul cel bun de privit.

— Și cu trenurile dela 4 ore d. a. pot încă sosi cei ce voesc, căci zborul e numai cătră ora 5 d. a. Dar să aibă negreșit biletele cumpărate, căci altfel n'or avea timp și pentru asta. Mai bine e să sosească cu toții cu trenurile de amiază ori cu trasuri, până la amiază.

— La trenuri la gară vor fi trasuri pentru cei ce sosesc.

— Cei cu trasuri din jurul Orăștiei, să vină de vreme să poată merge cu ele la stație, că vor fi căutate trasurile, și pot și el cîștiga ceva cu ele.

O petrecere în Dobra.

25 Septembrie 1911.

O grupă de tineri români din Dobra au pregătit pentru ziua de 24 Sept., o petrecere românească aci.

Această zeloasă tinerime, grupîndu-să sub conducerea dlui Ioan Crișovan, mai de cu vară s'a tot pregătit, făcînd deprinderi în jucarea frumoaselor noastre jocuri naționale „Călușerul“.

Și s'au hotărît apoi, ca pentru petrecere să aducă și muzica militară din Orăștie.

„Călușerul și Bătuta“ și muzica militară erau prevestitorii, că vom avea o petrecere bine reușită.

Deși era timp ploios, încă bine de cu seară pavilionul de vară al hotelului „Husariu“, era îndesuit de public, inteligent și măestri.

Jocurile să încep cu Hora, și să urmează cu „Ardeleana“, „Hăteșana“, „Sirba“, învîrtate cu alte un vals undulător.

Timpul pentru jucarea „Călușerului“ și „Bătutei“, era pauza. Dar mîndrii noștri feciorași, păunașii codrilor, cum ar zice poetul, nu pot aștepta până la pauză, ci pe la 12 ore, pe neașteptate, în frunte cu vîntul lor, dl Crișovan, intră în sală, între sunetele plăcute ale muzicii, unde îi întâmpină o fortună de aplauze, iar din sutele de piepturi izbucnește un puternic prelungit: „Bravo!“ și „Trăiască!“.

Și joacă apoi mîndrii călușeri fără intrerupere; sorbiți de privirile vesele ce-i încunjurau.

Să perîndează apoi iară horele cu valsurile, iar în pauză, pe lingă muzică, publicul numărînd să desfătează ascultînd doinele și horele noastre, pe cari le predă tineretul cu istețime.

Pe la 3 ore, spre z., un oaspe strein, notarul care a venit și el la petrecere, cere o abateră dela planul de joc și că să se joace și un „csárdás“! Față de această cerere tinerii noștri cer cea mai hotărîtă ținare a rînduiei înainte staționate a jocurilor, între care „csárdás“ nu este! Incepe să se facă tulburare, zgomot, acuși ceartă. Cîțiva dintre ai noștri (și aceștia rău au făcut!) întrevin să se împace și capra și varza, mulcomesc pe tineri să lase să fie cîntat dară un pic de csárdás ca să se încungiere scandalul, că și așa n'are cine-l juca.

Tinerii s'au lăsat înduplecați, dar s'au purtat foarte cuminte: N'a jucat nimenea jocul strein, ci plini de mîndrie s'au ținut departe de el.

Au urmat apoi iarăș jocurile românești, fără intrerupere, până 'n zi.

Și acum, iubită tinerime, un sfat: După ce v'ați purtat atît de brav la această petrecere, învățați, că această purtare vă ridică pe voi și tot neamul. Fiți totdeauna astfel! Pe lingă aceea, munciți, cruțați, învățați unul dela altul și toți dela alții mai știutori; țineți strîns unii la alții ca să fiți totdeauna mîndria și încurajarea celor buni, dar poate mai cobișiți de greul și lungul vieții!

Fiți totdeauna, iubită tinerime română, aurul nației din care faceți parte!

Premiile „Libertății“

— 5 biblioteci populare, 400 cor! —

Le tragem la sorți între acele comune, în cari merg cel puțin 20 exemplare „Libertatea“.

— Și abonații de probă pe 3 luni, să numără. —

Fiind noi pătrunși de simțămîntul, că pentru viitorul nostru ca neam, în această patrie, înălțarea cît mai repede a poporului nostru spre lumina științei, e azi cea mai arzătoare cerință a vremii, și că spre asta trebuie să năzuim cu toate mijloacele și pe toate căile pe cîte numai putem; încredințați mai departe, că prin satele noastre școlile fiindu-ne tot mai primejdiate, limba română în ele tot mai strîmtoată, iar din mii de sate izgonită de tot din școli (prin școlile statului), — noi trebuie să ne gîndim cu dinadinsul, cum am putea suplini macar în parte pierderile acestea în dezvoltarea și cultivarea sufletului românesc în popor? Suntem de credință, că unul din mijloacele cu care ne putem ajuta mai bine, este: *înființarea de biblioteci populare*, pe cît să poate prin toate satele noastre românești, ca aceste biblioteci să *țină în sat locul dascălului ce lipsește cu totul*, ori și de mai este, e împedecă de tot în lucrarea lui liberă luminătoare.

Pornind din acest gînd, „Libertatea“ începe ceva nou pentru cetitorii săi:

Punem prin aceasta 5 (cinci) premii pentru cetitorii noștri. Nu le dăm premii în bani, nici în lucruri de paradă ori cari să fie numai o amăgire trecătoare, ci premiile noastre sunt: *cinci biblioteci populare*, care să vor sorta (trage la loterie) între acele comune, în care foile noastre au mai mulți abonați! Anume numele acelor comune, în care să duc cel puțin 20 (douăzeci) de exemplare din „Libertatea“, vor fi scrise pe ședule, puse în o urnă (vasul sorții) și, în fața unei comisii de abonați din Orăștie și jur, să vor scoate cinci bilete cu numele alor cinci comune, și acelor comune li-să va trimite cîte o bibliotecă de 70 cărți, așezate într-un frumos dulap (scrin) de cărți, și să vor trimite în comună, ca să formeze începutul unei biblioteci românești acolo, pe care s'o poată folosi toți frații noștri știutori de carte din acea comună!

Biblioteca va fi dată în paza și sub scutul sfintei biserici, ca bibliotecă parochială. Dacă în comună sunt 2 biserici (gr.-or. și gr.-ca.)

să dă aceleia care are mai mulți credincioși.

Cărțile ce să fie așezate în Bibliotecile dăruite de „Libertatea“ cetitorilor săi, — sunt deja alese, și anume să află între ele cam tot ce trebuie să găsești în o bibliotecă: cîteva cărți de cuprins *religios-moral*, cîteva cu schițe istorice din istoria Românilor, apoi: *poezii* (naționale și eroice), *nuvele* (între cari o parte istorice), *scrieri povățuitoare la bine*, *povești*, *glume și anecdote*, *descrieri* dela popoarele de prin lumi îndepărtate, *romane* (unele din istoria românească), *știință*, *teatru*, *conomie*, *legiuiri*, și altele felurite!

Din fiecare punem 6—10 cărțicelă, ca început, pe care apoi bunii Români, văzînd de ce folos e în sat o astfel de bibliotecă, vor găsi ei chipul și modrul de a o înmulți an de an, cu acele cărți pe care le vor găsi și ei de mai folositoare.

Noi facem începutul, punem fundamentul, cei înțelegători și cu inimă pentru popor, să urmeze a-și mări biblioteca.

În anul viitor vom dăruia biblioteci altor 5 sate cu abonați de ai noștri, și așa mai departe vom duce hora culturii și a dragostei de carte românească, peste toate plaiurile noastre!

Și pentru ca multe să fie comunele cari să iee parte la loteria de a cîștiga ele una din bibliotecile dăruite de noi, facem în privința asta o ușurare: *Vom număra, pentru îndreptățire la premiare, și pe acele comune, cari asi n'au încă 20 abonați regulați (cu anul), dar' fac să se mai aboneze acum din satul lor, ca abonamente de probă, încă alți înși, cît, cu cei-ce mai sunt, să facă 20 de abonați ai foilor noastre.*

Fiecare bibliotecă dăruită de noi, ne costă, cu dulapul ei cu tot, peste 80 cor. Toate peste 400 cor.

Dacă dară, macar acum să fac în fiecare comună abonamente de probă (de cele cu 1 cor. pe aceste 3 luni din urmă a anului), ca să meargă în comună cel puțin 20 ex. „Libertatea“, chiar de n'ar mai fi fost acolo abonați, pentru cele 20 cor. (20 abonamente de probă) cetitorii din acel sat iau parte la o loterie din care pot să cîștige cărți în preț, de 80 cor.!

Vă rugăm dar, stăruiți să se facă cît mai multe abonamente de probă, ca aproape fiecare sat să fie părtaș la loteria darurilor „Libertății“.

Sortarea (tragerea sorții) să va face în postul Crăciunului (la începutul iernii) cînd apoi să vor și

trimitte bibliotecile în dulapurile lor frumoase, la norocoșii cîștigători!

— Abonații de probă să ne dea adresa curată: numele scris limpede, deprinderea (econom, negustor sau altceva), comuna, posta din urmă, comitatul și chiar numărul casei, ca să fie siguri că-i găsesco foile ușor.

— Rugăm cetiți înștiințarea foii de familie „Coslnzeana“, și care numai puteți, trimiteți abonament de probă și la acea revistă.

Correspondență.

Sfințirea școlii la Sântăndreș cu sărbări culturale.

Cum treci drumul țării pe lângă comuna Sântăndreș, îți atrage privirea o zidire frumoasă, de curînd înălțată, zidire care ridică mult înfățișarea comunei. Cercetată de aproape, numai decît să vede că aceea e un așezămînt cultural, este frumoasa școală românească, pe care bravii Români ai comunei au ridicat-o cu jertfe mari, spre fala lor și mîndria noastră a tuturor. Cinstiții noștri frați din Sântăndreș au ascultat îndemnul și poveștele conducătorilor lor firești, ale vrednicului preot Gerge Popovici și ale zelosului învățător Ioan Popovici. Că azi Sântăndreșul are o școală, ca și care rar să mai găsește pe aproape, vrednicia o au deopotrivă conducătorii amintiți ca și poporul nostru harnic din comună! E de toată lauda acest popor, care așa de bine a înțeles și urmat chemarea conducătorilor săi luminați, și așa frumos a jertfit fiecare pentru a să înălța un vrednic altar culturii.

Sfințirea acestei școli s'a îndeplinit în 21 Septembrie n. la praznicul Sîntămăriei mici. A fost o zi de înnoită sărbătoare pentru toți, cîți am fost de față. Aproape toți cărturarii noștri din Deva și jur au luat parte la această sărbare, cum și un popor numărös.

Sfințirea a săvîrșit-o protopopul tractual dl Dr. I. Dobre, însoțit de 6 preoți. A ridicat mult sărbarea corul bisericesc din Orăștie, care a cîntat atît la liturgie, cît și la sfințirea școlii. Muzica e puternică, ea cîștigă, însufleștește și răpește cu sine pe ascultători. Corul cu melodii sale de tot frumoase, ne-a cîștigat, ne-a însoțit și ne-a răpit cu sine. Conducătorul măiestru al corului, dl Branga, e cu mult mai cunoscut obștei românești, decît să aibă trebuință de laudă încă. Dar datori suntem să-i aducem și pe calea aceasta mulțumita și recunoștința noastră pentru sprijinul bun ce l'a dat la ridicarea sărbării noastre.

Ca sărbătoarea să fie și mai deplină, Despărțămîntul Deva al Asociațiunii a ținut adunarea cercuală în ziua aceasta în Sântăndreș. Comitetul Despărțămîntului, însoțit de o mulțime de in-

teligenți din Deva, la sosirea sa în comună a fost salutat și binevenat în fața alor sute de țărani, de către preotul local dl G. Popovici. Adunarea a decurs potrivit ordinii de zi statorită în convocator. Raportul comitetului făcut prin rostul notarului dl Dr. Eugen Tatar, avocat în Deva, a fost ascultat cu viu interes, și luat spre cunoștință. Din acesta amintim cu deosebire că, comitetul și-a luat în program a ținea prelegeri populare în toate comunele fruntașe, apoi, că comitetul s'a gîndit la înființarea unui fond pentru îmbrățișarea negoțului și meseriilor, — avînd de scop a împărți ajutoare tinerilor români, cari îmbrățișează aceste cărări de viață.

Frumoasă și de tot însuflețitoare a fost disertația (cetirea) dlui Dr. Iustin Pop, despre Asociațiunea Lucrată cu multă acurateță în un grain frumos și bogată în idei, ea a fost onorată cu aplauze de toți cei de față.

S'au înscris mulți membrii ordinari și ajutători, încasîndu se o sumă destul de frumoasă. Comitetul s'a întregit cu doi membrii: au fost aleși ca membrii noi dnii Dr. Petru Groza, avocat în Deva și Dionisie Ardelean proprietar în Deva.

Din privilegiul adunării, femeile române din Sântăndreș, la îndemnul stimatei dne prezidente a Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoara: Elena Pop Hossu-Longin, au aranjat o expoziție de țesături și cusături. Din dărnicia cărturarilor de față, exponentelor li-s'au împărțit premii în suma de 55 coroane. Totodată s'a predat dnei preotese Popoviciu, Albumul de țesături și cusături al doarei Minerva Cosma cu menirea, ca în restimp de doi ani să se poarte pe la țărance, ca astfel să se răspîndească mustrele românești din acel Album, și aici și în jur, unde portul de azi al țărancelor e de tot corcît și strein de portul adevărat românesc. Premierile s'au făcut în deosebi pentru a încuraja țărancele, altcum foarte harnice.

După adunarea Despărțămîntului s'a ținut banchet în școala cea nouă, iar seara Concert dat de corul bisericesc din Orăștie, concert foarte reușit și neuitat pentru cei ce au fost de față! A urmat petrecere pînă în zori de zi.

Ca încheiere țin să scot la iveală faptul, că stăpînirea s'a arătat în mod deosebit „grățioasă“ față de Sântăndreșeni. Anume a deschis și ea acum cu începutul anului școlar o școală de stat. Astfel Sântăndreș are azi 2 școli: școala confesională română, și școala de stat, fiecare cu învățătorul său. Școala română își are edificiul său pompos, întru toate răspunzător cerințelor legii, iar cea de stat e înălțată la marginea satului într-o hărubă, care pe vremori a fost fabrică. Ce o fi vînd stăpînirea, reprezentată în cazul acesta prin inspectormaghiarizat, din Deva, de în-

Abonamente de probă

la „Libertatea“.

— Cu numai 1 cor. pe 3 luni! —

De dragul străbaterii tot mai adânci în popor, a foilor noastre celor anume îngrijite pe sama lui, facem și în acest an o jertfă:

Dăm ori-cui, care încă nu le are, „Libertatea“ cu toate adusele sale: „Foaia Interesantă“, „Bobirnați“ și „Tovărășia“, pe cele din urmă 3 luni ale anului (Octobre, Noiembrie și Decembre, v.)

cu numai 1 cor.

La numărul de azi am alăturat și mandate postale (buletine de trimis banii pe postă), cu ajutorul cărora să ni-se poată trimite mai ușor banii pentru abonamentele de probă. — Pe dosul cotorului dela buletin scriți *căral adresa*: Numele, deprinderea (meserie), comuna și posta din urmă (acestea scrise și unguete) și comitatul.

— Cu o cale, cei-ce aveți voe, trimiteți pe același buletin și bani pentru a căpăta foaia literară pentru familie „Cosinzeana“, căci noi trecem apoi banii la stăpînul acelei foi (dl Bornemisa).

— Abonații de probă, să numără și ei cînd alegem satele între care tragem sorți pentru a fi dăruite cu cite o „Bibliotecă populară“! (Citiți știrea despre darurile „Libertății“).

Unde, pe lângă abonații de până acum, să mai înștiințezeză atîta coroaana pe 3 luni, cit de toate să meargă 20 „Libertății“, în comună, — numărăm și comuna aceea la trasul la sorți, și poate cîștiga o bibliotecă de 80 cor.

Școala de stat chiar în Sintindreș, unde nu e nici o trebuință, căci Sintindreșenii au școala lor modernă, iar alte zeci de sate sunt lipsite de școală și nu capătă nici la repetite cereri?!

Ei, dar acum vin a spune ce e frumos și de laudă: *Dintre bravii Sintindreșeni nu s'a aflat nici unul, care să-și înscrie copilul la școala de stat ci toți doar îndulși i au înscris la școala lor, sîndă de ei! Să vorbește, că s'au încercări, ca din comuna vecină Sintuhalm, care asemenea e românească și nu are școală de loc, să se cîștige de leac cîțiva băieți pentru școala de stat, din Sintindreș, nici aici nu au putut ofla nici unul! Invățătorul de stat care nu știe nici o iotă românește, toată ziua să primblă prin sat cu bita în mîna, dînd lucru și frămîntare la mîntăzile sale. Că până cînd va mai sta în sat, nu știm, dar că școala de stat în Sintindreș ce soarte va avea, nu e greu de a ghici.*

Laudă vouă bravi Sintindreșeni.
Cor.

Sfințirea școlii din Petrifalău.

Românii gr. or., din această veche comună săsască, am serbat în ziua de 8/21 Septembrie, de-odată cu praznicul »Nașterea Născătoarei de Dumnezeu« și un praznic cultural: Sfințirea școlii nouă care a clădit în locul celei vechi și utilizate. O adevărată sărbătoare națională. Clopotele dela biserica gr. or. erau par'că și ele mai sărbătorește. Sărbăți, femei, copii în cete, dînd ascultare chemării clopotelor, să înțepta cu pași grăbiți către sînta biserica, care le vestea botezul filicei sale de nou născute și împodobită pentru a fi nou altar culturii.

La orele 8 s'a început serviciul divin. Slujesc: d. protpp Sergiu Medean, însoțit de preoții Dancilă Teglar și preotul local Nicolae Teneș. La sf. liturgie răspunsurile le da corul mixt, instruit de învățătorul S. Romanișan din loc.

Liturgia de prof. Popovici, cîntată bine, a plăcut mult.

La 11 ore urmează sfințirea școlii. Dela biserica poporul pornește în procesiune marea la școală. În curtea școlii, împodobită frumos cu verdeață, să face sfințirea apei. Dl protpp în o cuvîntare plină de însuflețire, arată scopul mareț al școlii, predînd o chemării sale.

Atît la slujba din biserică, cit și apoi la școală, au luat parte și conclocutorii Sași în frunte cu notarul Seifert din partea reprezentanței comunale; școala ev. lut. a fost reprezentată prin dir. ei Binder și Inv. Sommer, iar fabrica de hîrtie prin directorul Rettel. În număr frumos au venit și preoții și învățătorii cu alți fruntași din jur.

După sfințirea școlii au urmat 2 prelegeri ale »Desp. Sebeș, al Asociațiunii«. Cea dintîi a ținut'o avocatul Dr. Stefan despre »execuții« și despre »cartea funduară« a doua contabilul G. Tătar despre tovărășiile de vite, despre Reuniunile de înmormîntare și însoțiri cooperative pentru valorizarea produselor economice. Ambele prelegeri au fost ascultate cu cea mai mare luare aminte și credem că sămînța aruncată de prelegători va și încolți.

La 2 ore d. a. s'a dat banchet: masă împreună. Au luat parte toți cei înșirați mai sus. Șirul vorbirilor sărbătorești l'a deschis dl protobresbiter Sergiu Medean, pentru capul bisericii; preotul Oancea (Cioara) pentru șeful tractului; advocat Stefan pentru reprezentanța comunala și ceialaltii reprezentanți, preotul Morar (Berghin) pentru prelegătorii despărțămîntului; Inv. Zdrenghea pentru președintele și comitetul parochial; notarul Seifert pentru buna înțelegere dintre Români și Sași; Contabilul G. Tătar pentru preoți și învățători; pentru popor, pentru oaspeții Sași; iar directorul fabricii de hîrtie. Rettel, în o vorbire avîntată, face propunerea, că să se colecteze chîr în banchet, pentru bibliotecă școlară. Propunerea e primită cu însuflețire și să colecteze îndată 37 Cor., cari s'au și predat învățătorului pentru a cumpăra cărți.

Tot din prilegiul sfințirii școlii, seara s'a arangeat o producție cu

băieții de școală și cu adulții, stînd din cîntări corale și declamări sub conducerea învățătorului Romanișan. După producțiune a urmat joc, începîndu-să cu frumoasa noastră Horă, apoi învîrtite, hățegane etc. În pauză s'a jucat »Călușerul« și »Bătuta«.

De încheere mai amintesc, că venitul curat e destinat bibliotecii școlare, care în urma sumei considerabile de 221 Cor. 70 fl., cit s'a încasat cu totul, să va putea înmulți binișor.

Iată o zi de mare însemnătate culturală pentru o comună.

Un participant.

NOUȚĂȚI

„Tribuna“ — cu o straiță de procese! „Tribuna“ din Arad vestește, că procurorii maghiari sub a căror trează supraveghere cade, — îi arată viu semne de dragoste! Ci-că redactorul ei răspunzător a fost toată vara în plimbare între Arad și Oradea-mare, citat meru la judele cercetător dela tribunalul din Orade, de a cărui cerc să ține și Aradul în procese de presă. În zilele astea a căpătat înștiințare, că i-s'a pus pe 7 Octobere pertractarea alor nu mai puțin ca 15 (cincsprezece) procese, cit pentru »ațitare«, cit pentru »calomnie«... Și altele sunt în pregătire, în cercetare. Bagsama pentru-că e... prețină cu Jeszensky, cum să circotea...

La Brașov să zidește un internat pentru adăpcstirea tinerilor veniți din afară la acele școli. A fost aceasta o trebuință viuă și arzătoare la Brașov! Ne bucurăm din inimă de vestea zidirii internatului.

Ca oameni cu bună judecată, brașovenii au dat zidirea întreprinzătorilor români cu bun renume Dușoiu și Leucă din Brașov. Foarte frumos.

„Cosinzeana“.

Acest, cel mai frumos nume din frumoasele povești ale poporului nostru, îl va purta o nouă foale literară pentru familie, pe care începe să o scoată întreprinzătorul proprietar al „Librăriei Naționale“ dela Orăștie, dl Sebastian Bornemisa.

Revista „Cosinzeana“ va ieși de 3-ori pe lună, (în 1, 20 și 30 a fiecărei luni), ori chiar în fiecare săptămână, dela Anul-Nou încolo. Și până atunci însă, din luna viitoare, Octombrie, „Cosinzeana“ va apare, ca de probă, de 2-ori pe lună (în 10 și 25 a lunii.) Și pentru ca familiile române dcriitoare de o revistă bună în casa lor, care să le ducă cetiri alese și binefăcătoare, — să poată vedea de ce fel de foale literară e vorba, dl Bornemisa va da în aceste trei luni din urmă a anului de față, revista în abonament de probă, cu numai 1 cor!

Toți dar' cari doresc ca în casa lor să albă intrare de acum până la Anul-nou, o bună foale literară pentru familie, — să grăbească a trimite la adresa: „Librăriei Naționale“

S. Bornemisa“ în Orăștie (Szászváros), cite 1 cor. ca să capete de probă, foaia pe aceste trei luni!

Revista va apare pe o hîrtie foarte fină și cu ilustrațiuni (chipuri) de lot frumoase!

Cu o cale binevoști a-i trimite adresele acelor familii române în cari știți buni celitori, — ca întru cit să vor ajunge, să li-să trimită și lor numărul dintîi, ca număr de probă.

— Ca concrucători la foaia pentru familie „Cosinzeana“, s'au înștiințat mulți dintre cei mai buni scriitorii ce avem, atît de aici din Ardeal, cit și din România.

— Familiile noastre de preoți, de învățători, de proprietari, de negustori și de meserieși, vor găsi în „Cosinzeana“ o prețioasă prețină și desfătătoare sufletească.

— Chiar familii fruntașe de țărani o pot abona, căci „Cosinzeana“ va fi așa scrisă, că, în partea ei cea mai mare, va fi înțeleasă și cu plăcere gustată și de cetitori din popor.

— Abonații „Libertății“ pot trimite bani pentru „Cosinzeana“ de-odată cu abonamente de probă la Libertatea cu ajutorul mandatelor postale ce le găsesse alăturate la numărul de față, — căci cancelaria „Libertății“ deosebește și trimite banii ce-s veniți pentru „Cosinzeana“, la locul lor.

*

Colera. Încă tot n'a încetat. În capitala țării noastre și în Pestanoa, în 25 Sept., s'au întimplat 3 cazuri noi de coleră. Casele cari sunt bănuite a fi molipsite cu germeii boalei, au fost luate sub îngrijire și să crede, că astfel i să va putea mai repede pune capăt.

Primejdia s'a lătit întru-cîtva și încolo în țară. Ci-că în Arad a murit în coleră, mașinistul Chilici iar în Comarom s'a îmbolnăvi. Tinyei Imre.

*

Pajură ungurească — ruptă. În comuna slovăcească P o b e d e n g (lîngă Nyitra) a fost ruptă și aruncată pajura ungurească de pe școală. Procuratura a lua în cercetare pe bieții învățători slovaci, că ei ar fi ațîțat la asta poporul. S'a dat apoi to'odată poruncă, să se pună iară cu mare paradă. De, e și bine așa, că fără de ea nici nu să prea știe că comuna P o b e d e n g e în țara ungurească.

*

Cu lufeala fulgerului a fost oșindit ucigașul ministrului președinte Stolypin, Bagrov și pedepsit. Ca azi a ucis pe ministru, care ca poimîne a murit, iar în ziua următoare Bagrov a și fost judecat la moarte, și peste 2 zile, după ce Țarul nu l'a lertat de moarte, a fost pus în ștreang!

*

Teatraliști unguri, bătuți.

O trupă de teatraliști unguri a pornit prin Boznia să joace pe acolo, ca să împrietenească pe Turci cu limba »dulce« alui mek-mek mek. Dar' bieții teatraliști patrioți au pățit'o rău, că au fost luați la bătaie de Bozniați, cărora nu le place de loc limba cea »faină« ungurească. Dacă au văzut cum e cu prietini, urgurașii au pornit iar' spre Magyarország, la Palestina-Pestă, unde le merge mai cu noroc.

*

Moarte. Georg Berian, proprietar, fost cassar comunal și la banca „Cugiereana“ din Cugir, după un morb mai scurt, împărțit cu Sf. Taine, a încetat din viață Joi, în 21 Septembrie r., în al 76 lea an al etății. În răposatul României din Cugir perd un vrednic și de toți stimat fruntaș! Dumnezeu să-l odihnească cu cei buni și aleși ai săi.

Director la Banca de asigurare românească din Sibiu, a fost ales dl Ioan I. Lăpădatu, dire torul băncii „Ardeleana“ dela Orăștie. Dorim băncii și directorului ei mult noroc și spornic rod pe noul tărâm de muncă ce deschid.

— *O parte din cetitorii nostri primesc azi „Libertatea“ pe o hirtie mai mică ca de obicei. Ni-s'a sfîrșit hirtia pentru „Libertatea“ și fabrica nu a trimis la vreme alta, — de-aceea am fost siliți a tipări o parte din foile de azi, la cît nu s'a mai ajuns hirtia veche, pe hirtie mai mică. Numerii viitorilor vor fi iar pe hirtia adevărată a „Libertății“. Așteptînd după hirtie, o parte de foie s'a și trimis iutirsiat.*

Cununie. Dșoara Vicuția Coste și dl Alexe Manea, contabil în Tigul-Mureșului, vestesc cununia lor, ce să va celebra la 8 Octombrie n. 1911, în biserica gr.-cat. din Tihó.

Din Parța.

Mă aflu și acum sub impresia plăcută a sărbătorilor de suflet înălțătoare, din Parța (comit. Timiș.) la 21—22 Sept. n., unde în acele zile s'a sîntit biserica gr.-cat. și s'a ținut adunarea sa generală „Reuniunea învățătorilor români gr.-cat. din ținutul Lugojului“.

Deja dela primirea frumoasă și caldă a comitetului reunine înv. la gară, am avut cea mai îndreptățită nădejde, că toate vor reuși bine, și — nu m'am înșelat.

Au rălucit mult sărbările sfințirii și însmnătatea adunării personalitatea atât de distinsă a P. S. Sale Episcopului Dr. Vasile Hossu, precum a președintelui Reuniunii învățătorilor și mulții membri distinși ai acelei Reuniuni, despre cari știut este, precum a zis'o neobositul învățător din Parța cu prilegiul frumoasei serenade ce a aranjat: „muncesc din greu la dezrobirea sufletetească a fiilor acestui scump popor românesc“.

Dar luarea aminte a mea, s'a îndreptat mai virtos asupra unui coleg pe care îl vedeam năzuindu se năncetat a mulțumi dorințelor tuturor colegilor săi, veniți din depărtări, ca aceștia aci să nu se afle străini.

Vorbesc de tinerul învățător gr.-cat. Nicolae Lugojan din Parța. Il știam demult ca pe un tiner zelos și harnic în toată privința, cînd acum am văzut ce face și ce a făcut aci, mă simțiam m'ndru, că și eu sum învățător! — L'am cercetat și la locuință. Sufletul lui l'am cetit și din faptul că în casa lui văzui aproape toate foile românești, pe care le treceam în mâni și oaspeții sei, ceialalți domni colegi.

„Domnule! — Imi ziceau cei întrebați, — suntem faloși cu învățătorul nostru. Acum 7 ani, cînd a venit la noi, tinerel și sărac, dar avea inimă bună și inbea copii și pe toți oamenii de omenie din sat.

Nu era faloș de noi, ba de mulțori zicea, că fiind eșit din opincă cu drag trăește pentru cei-ce poartă opinci. Iar' aceasta a dovedit'o și cu fapta.

Așa apoi și noi l'am iubit și l'am ascultat. Și i-am arătat'o asta și cu fapta. Într'o dimineață, fără ca să aibă dînsul știre, a mers unul din noi la dînsul și i-a zis: „Dle învățător să vii azi la cîmp, că în holda dtale ară 6 pluguri. I-am dat și sămînța, pentru care învățătorul în schimb a sămănat și sămăna în sufletele noastre și ale copiilor nostri sămînța cea mai aleasă, — darul luminei. — Pe cînd a venit la noi nu prea să gîndeau oamenii la cetit de cărți ori foi, astăzi avem o mulțime de cărțurari ca cetitori la cele mai bune foi, pe care ne îndeamnă ale schimba unii cu alții și ale da mai departe și celor mai săraci, precum și dînsul face“.

„Nu aveam nici cor. Dînsul la format și după multă trudă, a cîntat frumos în biserică, apoi aranjînd concerte, din venitul acestora a înființat o falnică bibliotecă, carea atît noi cît și copii satului nost — o cetim cu sete“.

„Iarna în deosebi, ne adună în jurul seu și ne ține lecții alese, în cari ne arată multele greșele, precum și felul lor de îndreptare. În școală încă nu cred să fie mulți învățători mai buni ca dînsul. Strălucitele examene o vădesc.

Pacea confesională cînd o vede tulburată între frați să întrepune zicînd ne: „Oameni buni, au nu toți sunteți români?, au nu toți aveți aceiași părinți din același singe? ce vă împiedecă dacă de a trăi bine între voi? Nu știți că numai în nănire e puterea? Mai nou ne-a adus ca pildă de unire pe arhieriei cedouă religii a noastre, cari atît de frățește s'au salutat la Blaj“.

Așa mărturisește poporul despre învățătorul seu. — Iar eu, care l'am văzut atît de prevenitor pentru a îndestul pe toți; care i-am ascultat corul frumos în biserică, au văzut darurile scumpe și multe ce printr'însul corul le-a făcut bisericiei, am ascultat Concertul care a reușit așa de bine, — și știu că toate aceste ostenele le face fără plată, — zic: Ferice de satul cu astfel de slujitori la altarele culturii noastre.

— Adaugînd la această iconă despre un dascăl bun în un sat fruntaș, că măreț a reușit sfințirea bisericii și la înălțime au fost debaterile Conferinței învățătorilor, — pot vesti cu dragă inimă, că zilele acestea de praznic bisericesc și cultural la Parța, au fost zile însemnate nu numai pentru această comună, ci pentru tot ținutul, și înveselitoare pentru întreaga noastră obște românească de pretutindenea.

Oaspe.

Nimic nu e frumos și mai plăcut și lui Dumnezeu și oamenilor, ca: a trăi frații bine împreună! Și e un fericit semn al vremilor, că zidul despărțitor confesional (de uniți și neuniți) pare că tot scade, slăbește, până ce — de Par prăbuși odată cu totul Dzeul nostru al tuturor Ca un presemn al acestui viitor fericit scotim și scrisoarea de mai sus, care e scrisă de un învățător greco-oriental, despre mișcări în viața bisericiei surori greco-catolice, spunînd că bucuria ce a simțit'o văzînd aceste lucruri românești, nu-l lasă să

le privească ca pe un bun al greco-catolicilor numai, ci al tuturor Românilor și de aceea scrie cu drag despre ele.

Nenorocire de automobil. Marți noaptea în Budapesta, pe strada Baros, la punctul unde să întreta e cu strada Maria, automobilul cafenelei Bodo, care mergea cu o iuteală neiertată pe străzi, a călcat șapte muncitori, cari lucrau la luarea ridicăturilor de lemn dela o casă zidită de curînd. Dintre muncitori, unul a murit, iar' ceialalți sunt răniți. Șoferul (mașinistul automobilului) a fost arestat.

Curs de cantori la Orăștie. Dl protopop V. Domșa vestește, că pune la cale ținerea unui curs de cantori la Orăștie, pe timpul celor 5 luni de iarnă, dela 2 November n. până la 2 April n. a. c., prin care să se deie învățătura de lipsă celor ce doresc a s'junge cantori bisericesti prin comunele noastre. Vor învăța aci toate cîntările și apoi tipicul (rînduiala slujbei dzeesti).

Dacă să înștiințează mai mulți (10—30 inși), li vor învăța dnii învățători dela școala noastră. Taxa 40 cor., plătită în 3 rate. Cuarțir și cost capătă cu 28 cor. pe lună la o casă românească.

Alte amănunte să se ceară la oficiul protopopesic gr.-or. al Orăștiei.

Exarîndarea morilor și a edificiului foștilor Grănițeri din Dobra, care a fost publicat în 17 Sept., să amînă pe timp nedeterminat. Ioan Oeșdean, președinte.

Nenorocirea vaporului „Liberte“. Pe la sfîrșitul săptămînii trecute vestea unei mari nenorociri de corabie de războiu, a sosit din Franța, anume, că pe vaporul „Liberte“ a luat foc praful de pușcă și l'a zvîrlit în aer, dînd loc unei groznice nenorociri: a omorît vre o 400 de soldați, ce erau pe vapor în clipa cînd marinarii au văzut, că iese fum din apropiere de magazinul în care să ținea praful, au rupt disciplina, și cu grozza morții în suflet s'au repezit spre lunții. Ofițerii înșiși văzînd primejdia, li-au dat voie să scape de pe vapor, dar în ordine deplină. Într'asta însă focul a ajuns la praful și a explodat, și 400 de vieți tinere au fost nimicite într'o clipă. O parte au scăpat ca greu răniți și pe aceștia i-au dus în capela arsenalului armatei, unde li-să dă toată îngrijirea. Capela plină cum e de răniți, arată ci-ca un chip îngrozitor!

Un matroz, care ținea în mâni o scară. Înțepenindu-i mâna pe scară, a fost adus cu scară cu tot la capelă. Cei mai mulți însă au fost sfîșiati și ruși de exploziune, că abia să mai cunosc.

Să crede, că nenorocirea s'ar fi întimplat fiind pusă la cale. S'a început o cercetare amănunțită în privința aceasta.

Dr. CORNELIU DĂRAMUȘ
medic universal
specialist în boale de femei
ALBA-IULIA, piața, lângă farmacia
Domnului V. Vlad.
Consultățiuni 8—9 oare n. m.
(313) 2—3 p. m. 1—15

Nr. 1070/911.

Licitatiune.

Primăria comunală Strugari publică că la 8 Octombrie, la 8 oare înainte de amiază r. c. dă în arîndă prin licitațiune publică josgărul din Tomnatec pe anii 1912, 1913, 1914. Prețul strigării 800 coroane. Vadiu 10%, care trebuie depus înainte de începerea licitațiunei. Numai astă de oferte închise să primesc, cari sunt provăzute cu vadiul necesar și în cari să cuprînde declarația că oferentul cunoaște condițiunile de licitare.

Condițiunile mai de aproape si pot privi în oarele oficioase în cancelaria notarială din loc.

Strugari, la 22 Sept. 1911.

Primăria comunală,

I. Petrașcu,
notariu.

Georg Vlad
primariu.

Liber de bacterii.
Apă minerală naturală.

Improspetează și Vindecă!

La morburi de rinichi, de beșică, la cataruri învechite de bizen al beșicii, la piatră în beșică, la catarurile organelor de respirat și a organelor selectante, — s'a dovedit

cu efect distins!

Recomandată de medici.

Depozit principal la: Des. Weisz
(300) 2— in Orăștie.

Publicatiune.

Din partea biroului Corporatiune grănițerești din Dobra să aduce la cunoștință, că pe calea licitațiunii publice cu dato de 1 Octombrie 1911, să vor exarînda pe durata de trei ani consecutivi, începînd dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decembrie 1914, următoarele obiecte:

1. Moara din sus, situată pe rîul Dobrei, cu două rînduri de petrii umblătoare, două chilli și cuină.

2. Moara din jos de pod, situată iar pe rîul Dobrei, cu două rînduri de petrii umblătoare și două chilli.

3. Una casă de locuit aflătoare în piață — cu două chilli și o cuină, — în a cărei curte sub acoperiș separat să află încă o locuință cu o chillie și cuină.

Condițiunile de licitațiune să pot vedea în cancelarea Corporatiunei dela ziua publicării ană la ziua de licitațiune.

Hunyaddobra, la 12 Sept. 1911

Biroul Corporatiunei grănițerești, Dobra.

(301) 1—2

Dearinnat

casă cu licență de birt

tutun, sare, prăvălie cu mărfuri pe 3 ani cu începutul de 1 Octombrie a. c. Prețul strigării 720 coroane, arîndă anuală.

Cu toată stima:

Nicolae Georgittia,
proprietar.

(314) 1—2

KÖ-ÖHABA (Honyad m.)

La subscrisul află numai de aplicare

un sodal cojocar.

Iosif Șoimos.

măstru cojocar

(316) 1—3 Hunedoura—Vajdahur

Arme de vânătoare sistem Novotny.

Revolvere sistem Frommer, Browning, Steyr-Pieper.

Floberte și pistoale, gramofone de tot soiul, viole, flaute, tamburine, ghitare, cimbale, citere, harmonice.

Binoculi și ochișoare originale franceze, ochișoare cu prisme sistemul cel mai nou, aparate de fotografiat, dulapuri de gheață, căhale, cuptoare, aparate moderne de ras, jamantane de piele veritabilă, non plus ultra în eleganță și durabilitate, de toată mărimea, jante de mână, precum și tot felul de articole de sport, cu prețurile celea mai ieftine și de calitate cea mai excelentă

se pot cumpăra pe rate lunare
minimale,

în cont-curent semestral sau anual dela,

„GENTRY“

societate pe acțiuni pentru mărfuri
comerciale și articole de sport.

(310) 1-25

Budapest

VII. Bulevardul Elisabeta Nr. 48.

Scrieți românește!..

Liste de prețuri trimitem gratis și franco ori-cui despre ori-care articol.

Atelier fotografic Adler!

— în Orăștie. —

Aduc la cunoștința onoratului public, că *mi-am zidit Atelier nou* în casele dlui Corvin (Piața școalelor 13), pe care am aranjat-o după cerințele moderne.

În cele de mai jos arăt prețurile mele foarte reduse:

	3 bucăți	6 bucăți	12 buc.
ilustrate	1 cor.	1.40	5 cor.
fotografii vizit	2 cor.	3—	5 cor.
„ cabinet	4 cor.	6—	10 cor.

Formate mai mari, grupe s'au mărime naturală, fac acomodat prețurilor reduse de mai sus.

Noutate!

Fotografii cu spate de cleit: 12 buc. 80 fl.

La cerere, merg bucurios și în provincă fără a socoti spese!

Rog binevoitorul sprigin!

Cu toată stima:

Atelierul de fotografiat Adler
în Orăștie

(315) 1-3

Telefon 172. „LA CROITORIA UNIVERSALĂ“ Telefon 172.

I. PETRAȘCU, SIBIU — NAGYSZEBEN,

Strada Cismădiei Nr. 30 : :
Depozit de stoffe engleze și germane.

Să pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, baltoane, etc. — Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit să aflu diferiți articoli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portepe, mănuși, etc.

Atrag deosebită atențiune asupra reverențelor
preoțești, ce să pregătesc în atelierul meu,
după moda cea mai nouă. : : : : :

Comandele să pregătesc în timp foarte scurt.

Prăvălie nouă!

Aducem la cunoștința on. public, că mi-am deschis în Orăștie, strada principală (îngă prăvălia de sticlărie Szökösy, un deposit bine asortat în mărfurile următoare:

Pinzărie, Creas, Chifoane Batist, Percail, Cartoane, Sături, Țesături, Stofe de păr și de mătăasă, etc.

Ţirpe dedelaine, de mătăasă »Signorina-Double-Atlas« și negre, de păr cu ciuc iride ibrișir, foarte frumoase, după moda cea mai nouă!

Pentru industria de casă avem toate articolele necesare ca: *Bumbace, Arniciuri*, în toate culorile, garantate de spălat, *Sirmă de cusut, de brodat, Sirmă sucită pe bercă, așanumită Brillant, mătăsuri de cusut, de brodat, fir de aur*, etc.

Strămătură, Bercă, Lână de țesut și Ispahan. Paploane de rouge, clott și cachemir, în toate mărimile!

Pentru sezonul de toamnă și iarnă au sosit frumoase articole, ca: *Bnrchet tennis, voleur, flanel. Ţirpe de pe. că, de pelüşes și Chenille. Ciorapi, Tricotage, Mănuși*, etc.

Întind în legătură cu fabricile cele mai mari din țară și străinătate, punem la dispoziția onor., public mărfuri de calitate cea mai bună, pe lângă prețuri foarte moderate! Recomandăm deci magazinul nostru ca izvorul cel mai solid și ieftin de cumpărare!

Cu toată stima:

Pascu & Inișca,

comercianți

Prețuri fixe!

(307) 1-25

A apărut:

Advocatul poporal.

Indreptar pentru poporul român

de

Dr. Dionisie Moldovan adv.

în Sibiu.

Ediția a doua. 384 pagini 8°.

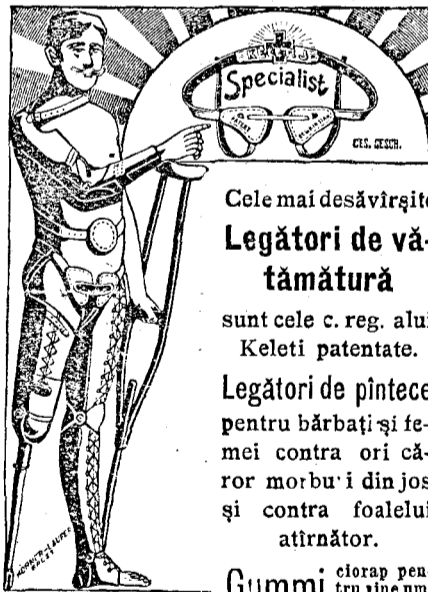
Prețul broș. Cor. 2.50, legat în pânză Cor. 3.50 plus 20 fl. porto.

De vânzare la toate librăriile din țară precum și la

editura W. Krafft

în Sibiu.

(380) 1-10

Cele mai desăvârșite
Legători de vătămătură

sunt cele c. reg. alui Keleti patentate.

Legători de pitece pentru bărbați și femei contra ori căror morbu'i din jos și contra foalelui atrnător.

Gummi ciorap pentru vine umflata.

Picioare și mâini măestrite pe sama putaji (tăiați). celor am-

Îndreptătoare de trup pentru umblat și spriginat.

Corsete artificiale și spriginitoare.

Ținătoare oblu pentru cei crescuți strîmb, precum și ori ce articoli de lipsă lipsă la

Îngrijirea de bolnavi, pregătește după cele mai moderne principii cu prețuri favorabile de fabrică: (293) 1-52

I. Keleti, fabrică c. reg. patent ptr. legături de vătămătură și îndreptoare de trup.

Budapesta, IV. Koronaherez. u 17. vid. — Cere catalogul meu, cu peste 3000 mli chipuri, franco și gratis.

Fondată în 1878. Telefon 13-70.

Un învățăcel

din casă bună cu 2—3 clase gimnaziale sau reale, află imediat aplicare în prăvălia de modă și manufactură. Părinții să se adreseze la firma:

(312) 1-2 **Sielariu și Morariu**, comercianți. — Petroșeni.

Candinat de avocat

Un candidat cu praxă, află aplicare momentană în cancelaria subscrișului.

(309) 1-2 **Dr. Ioan Pop**, avocat. Alba-Iulia (Gyulafehérvár).

Cetiți și vă mirați!

Ocazie de felul acesta numai ai în viață! **600 de obiecte numai cu 4.20 K.**

1 orologiu de precizie aurit, cu lanț, pentru care să dă garanță de 3 ani, o cravată elegantă, de mătăasă, la modă, 3 batiste, 1 strălucit inel pentru bărbați, cu peatră scumpă imitată, 1 garnitură de podoabe femeiești elegante, 1 frumos collier de margaritare orientale, podoabe femeiești la modă, cu copcii libere, 2 brațare elegante, 1 păreche de cercei frumoși cu copcii libere, 1 minunată oglindă de buzunar pentru toaletă, 1 portofel de piele, 1 păreche de botoni pentru manjete din aur double de 3 grade, cu copcii libere, 1 foarte elegant album pentru ilustrate, cu cele mai frumoase regiuni ale lumii, 3 obiecte comice, bune de distracție pentru tineri și bătrâni de-opotrivă, 1 carte practică pentru corespondență de dragoste între dame și domni, 20 de obiecte de corespondență și mai mult de 500 de obiecte necesare într-o casă. — Toate acestea, cu toate că ceasul singur plătește suma aceasta de bani, se pot căpăta numai pentru **4 cor. 20 fl.** Obiectele să trimit cu rambursă, ori cu trimiterea înainte a banilor pe adresa: (317) 1-1

Wiener Central-Versandhaus

P. LUST, Krakau nr. 394.

N. B. Cine comandă 2 pachete, căpătă rabat un briciu englez prima. Pentru cel necorăspunzător, banii se retrimit

CAUT LOC

ca magaziner, servitor de bancă sau alt ajutor la vre-o întreprindere ori fabrică. Sunt om sănătos, robust, în vîrstă de 52 ani, bine conservat.

Adresa o dă administrația foii. (284) — 3

Două paturi și o canapea

sunt de vânzare la o familie în Orăștie. Paturile sunt de lemn cu mardrațe de fer. În stare bună. Adresa o aflați la foaie. (0) 3—3

Învățcel de prăvălie.

În prăvălia de manufactură și ferărie a subscrișului, să primește imediat un băiat dela 14—15 ani, cari să priceapă bine și limba magară, pe lângă condiții favorabile.

George Radu,
comerciant, în *Lonya telep*
(lîngă Petroșeni, comitatul Hunedoarei).
(286) 2—3

2 învățacei!

În prăvălia cu mărfuri de ferărie a subscrișului să primesc imediat 2 băieți cu 1—2 clase gimn. sau reale, bine dezvoltati, ca învățacei, pe lângă condiții favorabile.

Atrag atențiunea părinților resp. tutorilor, că aici în Săliște este o școală de industrii din cele mai bune, pe care o cercetează și băuții de prăvălie și unde să pot dezvolta mai departe.

Cu stimă

Ioan D. Bârsan
Szellstye. (Szeben m.).

(262) 3—3

Vin.

Am circa 40 buți de vin, numai original ardelenesc, și îl vînd, dela 60 litri în sus, cu 26 cruceri (52fileri) litrul.

HANS STEPHANI,
Hotel „Transsylvania”
Orăștie.

63) 29—45

O calfă de măsar

află aplicare numai decît în atelierul subscrișului.

Lucru destul și pentru iarnă!

Ilie Ioan Colhan

măestru măsar în Laz
(Láz u. p. Szászcsor).

(267) 3—3

Cassa de păstare (reuniune) în Săliște

Primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4%, pe lîngă anunț cu 4½% — iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri și ridicări să pot face și prin Cassa de păstrare postală.

Darea de camete o plătește institutul.

Acoardă Imprumuturi:

pe cambii,
pe ipotecă replătibile în rate sau în anuități,
pe obligațiuni cu caventi
ca credite de Cont-curent pe lîngă asigurare ipotecară sau de valoare (acții și efecte publice).

Dobînda variază între 8% și 6%, după mărimea Imprumutului și asigurarea oferită.

Schimbă, adecă cumpără și vinde, ori ce fel de monede streine cu cursul zilei.

(202) 12—20

Diecțiunea.

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világcs), **PETRU BENEA**, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate și pe lîngă prețurile cele mai moderate.*

Vinuri vechi: Vin alb 66 fil., Rizling 68 fil., Roșu 92 fileri.

Vinuri noi: Rizling 54 fil. Rizling și Ruge amestecat 50 fil., Siller 52 fil.

Rachie de trevere (comină) K 160
Rachie de comină, specialit. „2”
Rachie de drojdii 2 cor. 20 fileri.
Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expedează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus și cu rambursă. *Vase împrumutez pe timp de 2 luni.* Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEA,
proprietar de vii și neg. de vinuri.
(257) Világos, (Arad m.) 7—22

Pămînturi de vânzare

În hotarul Orăștiei, sunt: în Rompoș vre-o 45 jugăre, în Luncă 10 jugăre, loc bun, de frunte! Adresa o dă administrația foii. (304) 2—2

Prăvălie

cu crîsmă de arendat.

În comuna Borosbocsárd p. u. Magyarigen, să dă în arîndă o prăvălie împreună cu licență pentru beuturi și trafic, pe lîngă preț moderat.

Cine să interesează să poate informa mai de aproape, venind în persoană sau alăturînd timbru pentru răspuns dela Mateș, comerciant, din comuna numită.

(281) 3—3 **Coriolan Meteș.**

Atente! Societé des : : Papiers Abadie.

Fiîndcă în timpul din urmă s'au pus în vânzare felurite *imitații* de ale cunoscutei și iubitei marcă de tuburi pentru cigarete

RIZ ABADIE (RIZ DORÉ)

recercăm pe on. nostri mușterii, să fie atenți la numele **Abadie**, pe care imitațiile vor să-l înlocuiască cu alte numiri. *Ferîți-vă de cumpărarea imitațiilor* de calitate mult mai slabă! Noi le-om urmări pe calea legii.

Societatea de hirtie de țigarete
14—52 (168) „**ABADIE**”.

Coroane

UN MILION

cel mai mare cîștig din lume!..

Cel mai bun sistem de păstrare împreună cu celea mai extraordinare șanse de cîștig pentru sărac și bogat, îl prezintă fără doar și poate obligațiunile de cîștig dela

Banca Hipotecară Ungară și Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie, căci ambele au celea mai multe trageri anual, totodată celea mai mari cîștiguri din lume, și pe lîngă toate acestea fiecare loz trebuie să se tragă și să se cîștige necondiționat. Deci nici un risic, nici o pierdere!..

9 Trageri anual!.. Cîștigurile principale:
Cor. 1.000.000.—, 500.000.—, 400.000.—, 300.000.—, 2 de 200.000.—, 100.000.—, 2 de 75.000.—, și o multime de 50.000.—, 40.000.—, 30.000.—, 25.000.—, 10.000.—, etc.

Proximele trageri vor fi în

5 și 25 OCTOMVRIE a. c.

Pentru a înlezni fiecui cumpărarea acestor obligațiuni de cîștig le vîndem de prezent ambele în grupă, — adecă din fiecare cite o bucată, — pe 32 rate lunare consecutive à 10 cor.

Deja după achitarea ratei prime participă cumpărătorul la proximele trageri, iar achitînd ratele regulat, va participa la 9 trageri anual cu cîștiguri de peste 3½ milioane cor.

Vîndem aceste oblig. de cîștig și singurate și anume celea dela Banca Hipotecară Ungară pe 35 rate lunare à 6 cor., iar celea dela Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie pe 35 rate lunare à 5 cor.

NB. Aceluia, care ne trimite primele 3 rate de-odată, îl evlțăm a 4-a rată gratuit!..

Grăbiți cu comandez, căci tragerile vîltcare sunt la ușă!

Nu lăsați ocaziunea să treacă! Puneți mîna pe noroc!..

Prospecte și explicări trimitem la dorință oricui, gratis și franco.

Să cautați agenți în provincie. Cu deoseb'tă stimă:
Ustredná banka uc. spol.
BUDAPEST V., Sas uteza 24 szám.
(291) 3—5

Caut moară

pentru luat în arîndă. Poate să fie moara mînată cu motor de benzin ori gaz sugativ ori oleiu brut.

A fi înștiințat la adresa:

(297) 3—3 **Mihaiu Oros**
mechanic în Siniacob-de-cîmp.
(Mező-Szt.-Jakab, posta: Mezőnagycsán).

Cele mai bune călcîie de gummî
sunt călcîiele:

Loc de casă

de vânzare în ulița Dealului No. 22, în Orăștie; să taie din grădina casei de sub acest număr. Informații să dau în casa de acolo. (298) 2—3

Anunț.

Subscrișul, absolvent de școală agronomică din Mediaș, caut loc la vre-o moșie pe lîngă un salariu de modest. (274) 2—6

AMOS BERCIAN

Szászváros, Romoszhelyi út. 8 sz.

!!! Să caută de urgență!!!

un tinăr Român la o casă din Germania, care să știe a vorbi și a scrie perfect limba Română și puțin ungurește știe nemțește. — Respectivul trebuie să fie liber de armată.

Ofertele cu indicarea (de rătarea) platei dorită, să fie scrise în limba română și să se dresate la Spiro & Co., Hamburg, Raboisen 30 (Germania)

(294) 2—2

Vii de vânzare

să află în Orăștie circa 10 jugăre în vii. Adresa la foaie. (295) 2—2

trimite coala cu numerii lozurilor, libretul de membru și blocul cu cecuri pentru plățirea ratelor.

Acceptarea ofertei noastre nu înseamnă nici un rizic, deoarece ceea-ce s'a plătit în rate, la timpul său se restituie, în afară de aceea sunt prospete de mari câștiguri, după cum a câștigat și lozul de ipot. conv. cu Nr. 1971/45

deja în luna a treia câștigul principal de 100.000 Cor.

Având în vedere că tragerile proxime vor avea loc deja la 5 Oct., 25 Oct. și 2 Noembrie a. c.

rugăm pe toți cei ce vor să ia parte la joc, să trimită din vreme rata primă.

Cu toată stima:

Magyar Merkur Bank Részv.-Társ.

Fondat în anul 1852. Redacția „Magy.-Osztr. Merkur” Telefon 41—20.

Budapest, V., Ferenc József-tér 5. (Palatul Gresham)

Adresa telegrafică: MERCURUNG.

PLANURI DE SORTARE:

Loz de hipotecă ung. convertat.

Anual 6 trageri: în 25 Februarie, 25 Aprilie, 25 Iunie, 25 August, 25 Octombrie și 27. Decembrie.

1	câștig principal	á	1,000.000 K	=	1,000.000 K
1	"		500.000 "	=	500.000 "
1	"		300.000 "	=	300.000 "
2	"		100.000 "	=	200.000 "
2	"		75.000 "	=	150.000 "
1	câștig		50.000 "	=	50.000 "
1	"		30.000 "	=	30.000 "
3	"		10.000 "	=	30.000 "
6	"		5.000 "	=	30.000 "
3	"		3.000 "	=	9.000 "
9	"		1.500 "	=	13.500 "
15	"		1.000 "	=	15.000 "
48	"		500 "	=	24.000 "
30	"		400 "	=	12.000 "
600	"		200 "	=	120.000 "
200	"		140 "	=	28.000 "
923 câștiguri în total în suma			2,511.500 K		

Loz Pesti Hazai

Anual 3 trageri: în 5 Februarie, 5 Iunie și 5 Octombrie.

1	câștig principal		400.000 K	=	400.000 K
1	"		300.000 "	=	300.000 "
1	"		200.000 "	=	200.000 "
1	câștig		40.000 "	=	40.000 "
2	"		25.000 "	=	50.000 "
1	"		20.000 "	=	20.000 "
2	"		8.000 "	=	16.000 "
3	"		5.000 "	=	15.000 "
6	"		3.000 "	=	18.000 "
9	"		2.000 "	=	18.000 "
17	"		1.000 "	=	17.000 "
58	"		500 "	=	29.000 "
88	"		400 "	=	35.200 "
260	"		200 "	=	52.000 "
550	"		105 "	=	57.750 "
1000 câștig în total în suma			1,267.950 K		

Loz al Crucei roșii italiene.

Anual 4 trageri: în 1 Februarie, 1 Maiu, 1 Aug. și 2 Noembrie.

2	câștiguri	á	30.000 K	=	60.000 K
2	"		15.000 "	=	30.000 "
2	"		2.000 "	=	4.000 "
6	"		1.000 "	=	6.000 "
4	"		500 "	=	2.000 "
30	"		50 "	=	1.500 "
1450	"		37 "	=	53.650 "
3900	"		35 "	=	136.500 "
			293.650 K		

Loz de 3% al Bancii de credit hipotecar ungar.

Anual 3 trageri: în 25 Febr., 25 Iunie și 25 Oct.

1	câștig	á	100.000 K	=	100.000 K
2	"		75.000 "	=	150.000 "
3	"		3.000 "	=	9.000 "
9	"		1.500 "	=	13.500 "
30	"		400 "	=	12.000 "
			284.500 K		

Loz de 3% al Institutului de credit fonciar austriac.

Anual 4 trageri: în 15 Februarie, 15 Maiu, 15 August și 16 Noembrie.

4	câștiguri	á	90.000 K	=	360.000 K
4	"		4.000 "	=	16.000 "
8	"		2.000 "	=	16.000 "
9000	"		200 "	=	1800.000 "
			2,192.000 K		

Loz Regina Elisabeta.

Anual 3 trageri: în 1 Martie, 1 Iulie și 2 Nov.

1	câștig	á	40.000 K	=	40.000 K
1	"		25.000 "	=	25.000 "
1	"		1.500 "	=	1.500 "
3	"		2.000 "	=	6.000 "
3	"		1.000 "	=	3.000 "
6	"		500 "	=	3.000 "
15	"		100 "	=	1.500 "
30	"		50 "	=	1.500 "
			95.000 K		

Loz de 4% al Bancii de credit hipotecar ungar.

Anual 2 trageri: în 15 Maiu și 15 Noembrie.

2	câștiguri	á	40.000 K	=	80.000 K
2	"		3.000 "	=	6.000 "
6	"		2.000 "	=	12.000 "
7800	"		200 "	=	1560.000 "
			1,658.000 K		

CUM SE

face ca cu

120 de lozuri (hârtii de valoare)

in fiecare an să joci la **25 de trageri**, ale căror câștiguri reprezintă

POATE?

32 milioane 210 mii Coroane,

așa ca in afară de șansele unui câștig mare, să ajungi în proprietatea valorii lozurilor înșirate pe contrafață până la 25-a parte, **fără să plătești mai mult decât e prețul legal al lozurilor** stabilit conform legii XXXI. din 1883?

Pe lângă plățirea de rate mici lunare, oricine poate intra în

grupurile noastre de lozuri!

Grupurile acestea se compun din astfel de hârtii de valoare, care-și păstrează valoarea întotdeauna, sunt în trafic întotdeauna, se pot vinde oricând și se poate ridica împrumut pe ele.

Membrii se pot anunța de ori și unde chiar și singuratic și astfel nici un membru nu este responsabil pentru celalalt, ci fiecare își exerciază dreptul său independent.

Membrii plățind rata primă au deja dreptul la joc.

Deoarece multora nu le convine să achite aceste rate la termen fix, se admite ca plățile să se facă în oricare zi a lunii, și dacă mai multe rate se achită deodată, suma plătită înainte se fructifică cu 5 procente.

Deși plățirea regulată a ratelor este în interesul membrilor pentru a avea dreptul la joc, totuși noi menajăm și interesele acelor membrii, cari fie din orice motiv au întârziat de a plăti ratele la vreme, neglijând mai multe rate; la expirarea timpului pentru care s'a înființat grupul de lozuri, atari membrii de asemenea își primesc partea lor ce li-se cuvine, urmând a se subtrage numai ratele întârziate.

Lichidăm îndată câștigurile mai mari de 100.— Cor., câștigurile mai mici le fructificăm cu 5 procente și la disolvarea grupului le distribuim împreună cu lozurile între membrii grupului.

Pentru a facilita participarea la joc cu rate mai mici, împărțim taxele de membru după modelul lozurilor de clasă, în taxe de jumătate și taxe de o pătrime.

Având în vedere că

la 5 Oct., 25 Oct. și 2 Novembre

vor avea loc trageri mai mari,

la cari participă deja membrii în urma apelului nostru, deocamdată am compus 50 de grupuri de lozuri cu câte 25 de membri.

Fiecare grup se compune din

următoarele 120 de lozuri:

- 25 lozuri de ipotecă ungară convertată
- 25 „ ale inst. de bancă Pesti Hazai.
- 25 „ de 4% ale rentei de cor. ung. à 100 K
- 25 „ Regina Elisabeta.
- 5 „ de 4% ale băncii de cred. hip. ung.
- 5 „ „ 3% „ „ „ „ „
- 5 „ „ 3% „ inst. de credit fonciar austriac de I. emisiune
- 5 „ ale Crucii roșii italiene.

120 lozuri în total.

Ratele urmează a se plăti în termen de 45 de luni.

Ratele legale stabilite conform legii XXXI. din 1883:

14 Cor.	o rată lunară	întreagă
7 „	o „	de jumătate
3.50 „	o „	de un sfert.

Membrii cari prenotează o rată întreagă (1/1), participă până la a 25-a parte din toate câștigurile și câștigurile de curs, în afară de aceasta după plățirea alor 45 de rate, când grupul se desființează, primesc următoarele lozuri sau la cerere valoarea lor în numerar.

In afară de favorul că membrii participă la 100 de trageri, mai primesc necondiționat și următoarele:

1. Un loz de ipotecă ungar convertat.

6 trageri, câștiguri principale: 1 milion, 500.000, 300.000, etc. cor. și numeroase câștiguri. Fiecare loz câștigă. Câștigul cel mai mic 210.— cor. Lozurile acestea servesc și ca cauțiune la oricare bancă de stat sau institut de bani.

2. Un loz Pesti Hazai.

3 trageri; câștiguri principale 400.000, 300.000 Cor. și numeroase câștiguri. Fiecare loz câștigă. Câștigul cel mai mic 170.— Cor. Servă ca cauțiune la oricare bancă.

3. Un loz al rentei de Cor. ung. de 4% având valoare nominală de 100.— Cor.

aduce interese de 4% mereu crescânde. Servă ca cauțiune la oricare bancă chiar și ca cauțiune pentru ofițeri.

4. Un loz Regina Elisabeta.

3 trageri; câștigul principal de 40.000 Cor. și numeroase câștiguri. Fiecare loz câștigă. Câștigul cel mai mic de 50 Cor.

5. A 25-a parte din cursul tuturor celorlalte lozuri, sau în lozuri, sau în numerar.

6. Partea corespunzătoare din totalitatea câștigurilor și intereselor.

Membrii cari au prenotat jumătate sau un sfert primesc jumătate sau un sfert din totalitatea câștigurilor și intereselor.

După primirea ratei întâi fiecare membru primește coala cu numerii lozurilor și libretul de membru, prin ceea-ce îndată dobândește dreptul la trageri.

Cel ce dorește să joace cu mai multe lozuri, poate prenota lozuri din diferite grupuri, spre pildă două jumătăți și două pătrimi diferite.

Ca cineva să între în cutare grup e de ajuns să trimită cu mandat postal prima rată, după primirea căreia îndată i-se

Favoruri:

Celora dintre membri cari plătesc două rate deodată, rata a treia li-se iartă.

Fiecare membru primește gratuit în fiecare lună ziarul nostru despre trageri „Magyar-Osztrák Merkur“.

Fiecărui membru care ni recomandă noui membrii, îi iertăm o rată.

Planul de tragere pe pagina următoare.